

Kristillisdemokraattien ulko- ja turvallisuuspoliittinen ohjelma

HYVÄKSYTTY PUOLUEHALLITUKSEN KOKOUKSESSA 15.8.2026.

JOHDANTO

Suomen Kristillisdemokraatit rakentaa yhteiskuntaa ihmisarvon, vastuun, oikeudenmukaisuuden ja lähimmäisyyden varaan. Kristillisdemokraateille turvallisuus tarkoittaa ennen kaikkea sitä, että ihmiset voivat elää vapaasti, pelkäämättä ja luottavaisina tulevaisuuteen.

Turvallisuus on hyvän yhteiskunnan perusta. Se koskee kansallisen turvallisuuden lisäksi ihmisten arjen turvallisuutta, toimeentuloa, yhteiskunnan vakautta ja tulevaisuuden uskoa. Vastuu turvallisuudesta kuuluu yksilöille, perheille, yhteisöille ja julkiselle vallalle. Suomi on edelleen turvallinen maa, mutta turvallisuutemme ei ole itsestäänselvyys.

Korostamme yhteiskunnan eheyttä, korkeaa maanpuolustustahtoa ja kokonaisturvallisuutta. Turvallisuus ei rakennu vain puolustusjärjestelmästä ja viranomaisista, vaan myös hyvinvoivista perheistä, yhteisöllisyydestä, keskinäisestä luottamuksesta sekä vastuusta tulevia sukupolvia kohtaan. Haluamme pitää koko Suomen elinvoimaisena, sillä se on myös tärkeää huoltovarmuuden ja turvallisuuden kannalta.

Ulko- ja turvallisuuspolitiikkamme perustuu ihmisarvon loukkaamattomuuteen, oikeusvaltioperiaatteeseen sekä eurooppalaiseen kristilliseen arvoperintöön. Jokainen ihminen on yhtä arvokas, eikä ketään saa käyttää välineenä toisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Vapaa ja turvallinen yhteiskunta tarvitsee vahvan moraalisen perustan, demokratiaa, vastuunkantoa ja keskinäistä luottamusta.

Maailmassa, jossa autoritaariset valtiot haastavat sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä, Suomen tulee toimia määrätietoisesti demokratian, kansainvälisen oikeuden ja ihmisoikeuksien puolustamiseksi yhdessä liittolaistensa kanssa. Suomen turvallisuus rakentuu vahvan kansallisen puolustuksen, Nato-jäsenyyden, pohjoismaisen ja kansainvälisen yhteistyön sekä yhteiskunnan kriisinkestävyyden varaan.

Rakennamme turvallista, oikeudenmukaista ja välittävää Suomea, jossa vapaus ja vastuu kuuluvat yhteen ja yhteiskuntaa kehitetään pitkäjänteisesti yhteiseksi hyväksi.

Suomen turvallisuuspolitiikan lähtökohdat

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tehtävä on turvata Suomen itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, estää Suomen joutuminen sotilaalliseen konfliktiin ja taata suomalaisten turvallisuus ja hyvinvointi.

Suomen tulee toimia realistisesti muuttuvassa maailmassa tinkimättä demokratiasta, oikeusvaltiosta, ihmisoikeuksista ja ihmisarvon kunnioittamisesta. Kansallinen turvallisuus

edellyttää pitkäjänteistä varautumista. Huoltovarmuus ei synny kriisin hetkellä, vaan vuosien aikana tehdyistä ratkaisuista, jotka vahvistavat omavaraisuutta, toimintakykyä ja yhteiskunnan kestävyttä.

Suomen ulkopoliittika perustuu arvopohjaiseen realismiin ja meille tärkeiden arvojen kuten demokratian, ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, tasa-arvon ja rauhan puolustamiseen.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on muuttanut Euroopan turvallisuusjärjestystä pysyvästi. Samalla kansainvälinen järjestelmä on siirtynyt kohti suurvaltakilpailun aikaa, jossa autoritaariset valtiot pyrkivät lisäämään vaikutusvaltaansa taloudellisesti, sotilaallisesti ja teknologisesti.

Suomi toimii aktiivisesti kahdenvälisen ja monenvälisen diplomatian kautta sekä vahvistaa yhteistyötä EU:n, Naton ja muiden länsimaiden kanssa.

Suomalainen kokonaisturvallisuuden malli perustuu viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten väliseen keskinäiseen luottamukseen ja yhteistyöhön. Yhteiskunnan on kyettävä toimimaan kaikissa olosuhteissa myös silloin, kun kansainväliset kriisit, kyberhyökkäykset tai toimitusketjujen häiriöt vaikeuttavat normaalia toimintaa.

Toimenpiteet

- Vahvistetaan Suomen kykyä toimia aktiivisesti kansainvälisessä yhteistyössä ja turvallisuuspolitiikassa.
- Turvataan Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan pitkäjänteisyys ja ennakoitavuus.
- Kehitetään yhteistyötä EU:n, Naton ja muiden länsimaiden kanssa Suomen turvallisuuden vahvistamiseksi.

KANSALLINEN PUOLUSTUS, MAANPUOLUSTUSTAHTO JA VETERAANIPERINTÖ

Suomen turvallisuuden perustana on kolme lukkoa. Vahva kansallinen puolustus, johon kuuluu yleinen asevelvollisuus ja korkea maanpuolustustahto. Nato-jäsenyys ja jäsenyytemme Euroopan unionissa sekä kahden- ja monenvälinen ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen yhteistyö keskeisten liittolaistemme ja kumppaniemme kanssa.

Suomen puolustusratkaisun vahvuus on siinä, että se perustuu koko yhteiskunnan osallistumiseen maanpuolustukseen. Laaja reservi, alueellinen puolustus ja korkea maanpuolustustahto muodostavat uskottavan perustan Suomen turvallisuudelle.

Pidämme vahvaa maanpuolustustahtoa Suomen puolustuskyvyn kulmakivenä. Veteraaniperinnön vaaliminen, turvallisuuskasvatus ja nuorten osallistaminen maanpuolustustyöhön vahvistavat yhteiskunnan toimintakykyä ja sukupolvien välistä jatkuvuutta.

Kannatamme miesten yleistä asevelvollisuutta ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta nykyisessä muodossaan. On tärkeää myös lisätä laajasti lyhyitä ja helposti saavutettavia valmiuskursseja kansalaisten häiriötilanteisiin varautumisen vahvistamiseksi.

Nuorten ikäluokkien liikunnallisuuteen sekä henkiseen ja fyysiseen toimintakykyyn on kiinnitettävä huomiota jo hyvissä ajoin ennen asepalvelusikää.

Reserviläisiä ja vapaaehtoiseen maanpuolustukseen sitoutuneita tulee voida hyödyntää myös rauhan aikana nopeasti muuttuvissa turvallisuustilanteissa ja hybridioperaatioihin vastaamisessa.

Rauhanaikaisen puolustuskyvyn kehittämisen ja ylläpidon tarkoituksena on luoda ensisijaisesti sellainen sotilaallinen pelote, joka ehkäisee konfliktien syntymistä ja turvaa rauhan säilymisen.

Kotimainen puolustusteollisuus on keskeinen osa Suomen puolustuskykyä ja sotilaallista huoltovarmuutta. Suomessa on turvattava kyky tuottaa, ylläpitää ja kehittää puolustuksen kannalta keskeisiä järjestelmiä, materiaaleja ja teknologioita myös poikkeusoloissa.

Puolustusteollisuuden kasvua, kansainvälistymistä ja vientiedellytyksiä tulee vahvistaa. Vienti tukee alan tuotantokapasiteettia ja osaamista sekä parantaa Suomen ja liittolaistemme materiaalista valmiutta. Puolustustarvikkeiden vientiä on arvioitava tapauskohtaisesti Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten linjausten ja kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

Sotaveteraanit ansaitsevat arvokkaan vanhuuden. Viimeisten veteraanien kohdalla Suomella on ainutlaatuinen tilaisuus osoittaa vielä kiitollisuus teoiksi.

Veteraaniperinnön säilyttäminen on tärkeä osa kansallista muistia, maanpuolustustahtoa ja sukupolvien välistä vastuuta. Suomen itsenäisyyden ja turvallisuuden eteen tehdyt uhraukset eivät saa unohtua. Veteraaniperinnön kokoaminen, tallentaminen ja välittäminen eri sukupolville, esimerkiksi kouluopetuksen kautta kaikilla koulutusasteilla, on ensiarvoisen tärkeää.

Kansallisen veteraanikeskuksen perustaminen, joka huomioi myös nykyisissä kriisinhallintaoperaatioissa vahingoittuneet, olisi myös tärkeä askel veteraaniperinnön ja huollon kokonaisvaltaisessa kehittämisessä.

Toimenpiteet

- Ulotetaan kutsunnat koko ikäluokalle ja kannustetaan naisia vapaaehtoiseen asepalvelukseen sekä huomioidaan eri palveluskelpoisuusluokat.
- Vahvistetaan henkistä ja fyysistä hyvinvointia hyvissä ajoin ennen kutsuntoja.
- Lisätään liikuntaneuvontaa kutsuntoihin ja tuetaan nuorten omaehtoista harjoittelua ennen asepalvelusta esimerkiksi maksuttomilla kuntosalijaksoilla.
- Tarjotaan maksuton kuntosalikortti kutsuntavuotta seuraavalle vuodelle. Laajennetaan toimea, mikäli sen havaitaan merkittävästi parantavan hyvinvointia ja liikuntaaktiivisuutta.
- Turvataan vapaaehtoisen maanpuolustustyön resurssit ja reservin toimintaedellytykset muun muassa huolehtimalla kattavasta ampumarataverkostosta.

- Hyödynnetään reserviläisiä ja vapaaehtoiseen maanpuolustukseen sitoutuneita myös rauhan aikana nopeasti muuttuvissa turvallisuustilanteissa ja hybridioperaatioihin vastaamisessa.
- Vahvistetaan kotimaisen puolustusteollisuuden tuotanto-, ylläpito- ja kehittämiskykyä sekä turvataan alan pitkäjänteiset toimintaedellytykset.
- Edistetään suomalaisen puolustusteollisuuden kansainvälistymistä ja vientiä luotettaviin kumppanimaihin sujuvalla, ennakoitavalla ja vastuullisella vientilupapolitiikalla.
- Turvataan sotaveteraaneille ja heidän puolisoilleen laadukkaat kotihoito-, kuntoutus- ja hoivapalvelut koko maassa.
- Kohdistetaan sotaveteraanisäätiöiden tuotot veteraanien ja heidän puolisoidensa hyvinvointia tukeviin palveluihin.
- Vahvistetaan veteraaniperinnön siirtämistä tuleville sukupolville osana kansallista muistia ja maanpuolustustahtoa.

NATO JA POHJOISMAINEN YHTEISTYÖ

Nato-jäsenyys vahvistaa Suomen turvallisuutta ja tuo Suomen osaksi yhteistä puolustusta sekä 5. artiklan mukaisia turvatakuita.

Suomen tulee olla Natossa aktiivinen turvallisuuden rakentaja. Osallistuminen yhteisiin harjoituksiin, rauhan ajan tehtäviin ja puolustussuunnitteluun vahvistaa Suomen omaa puolustuskykyä, yhteensopivuutta ja valmiutta.

Suomen ei kuitenkaan tule tavoitella ydinaseiden sijoittamista alueelleen eikä niiden kuljettamista alueellaan rauhan aikana.

Kasvatvat Nato-maiden puolustusmenotavoitteet ovat nykyisessä turvallisuustilanteessa perusteltuja, mutta ne asettavat samalla merkittäviä haasteita Suomen taloudelle. Suomen tulee vaikuttaa siihen, että turvallisuutta vahvistavaa laajempaa resilienssirahoitusta voidaan jatkossakin kohdentaa myös siviiliyhteiskunnan kannalta tärkeisiin kohteisiin, kuten sotilaallisen liikkuvuuden kannalta keskeisiin tie- ja ratayhteyksiin, satamiin, huoltovarmuuteen sekä kriittiseen infrastruktuuriin.

Nato-jäsenyys ei poista Suomen omaa vastuuta puolustuksestaan. Kansallista puolustuskykyä, huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta on vahvistettava pitkäjänteisesti.

Pohjoismaiden turvallisuuspoliittinen yhteistyö on Suomelle strategisesti tärkeää. Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin kanssa tehtävä yhteistyö vahvistaa koko Pohjolan turvallisuutta.

Toimenpiteet

- Huolehditaan siitä, että Suomen puolustusmenot kattavat puolustuksen tarpeet ja vastaavat Nato-jäsenyyden edellyttämää tasoa.
- Vaikutetaan siihen, että Nato-maiden turvallisuusinvestointeja voidaan kohdentaa kansallisesti tärkeisiin infrastruktuurihankkeisiin, huoltovarmuuteen ja sotilaallista liikkuvuutta tukeviin investointeihin.

- Vahvistetaan pohjoismaista yhteistyötä osana Naton puolustussuunnittelua.

Sisäinen turvallisuus ja yhteiskunnan kriisinkestävyys

YHTEISKUNNAN TURVALLISUUS JA OIKEUSVALTIO

Toimiva oikeusvaltio on turvallisen yhteiskunnan perusta. Kansalaisten luottamus viranomaisiin, oikeudenmukaiseen oikeusjärjestelmään ja turvalliseen arkeen on suomalaisen yhteiskunnan vahvuus. Tätä luottamusta tulee vahvistaa pitämällä huolta siitä, että viranomaisilla on riittävät resurssit hoitaa tehtävänsä tehokkaasti koko maassa.

Turvallisuuden tunne syntyy siitä, että apua saa nopeasti, rikokset selvitetään ja oikeus toteutuu yhdenvertaisesti.

Poliisilla, rajavartiolaitoksella, pelastusviranomaisilla, syyttäjälaitoksella ja tuomioistuimilla tulee olla riittävät resurssit hoitaa tehtävänsä tehokkaasti koko maassa. Rikosten selvittämistä, viranomaisten tiedonvaihtoa ja rikosoikeudellisen vastuun toteutumista tulee vahvistaa.

Huolestuttavaa on nuorisorikollisuuden kehitys ja laajeneva huumeongelma. Vakava rikollisuus kasautuu pienelle joukolle, alaikäisten väkivaltarikollisuus lisääntyy ja teot raaistuvat sekä siirtyvät verkkoon. Tarvitsemme vahvempaa ennaltaehkäisyä, varhaista tukea, tiivistä yhteistyötä ja johdonmukaisia seuraamuksia, jotta rikoskierteet katkaistaan ajoissa. Jokainen syrjäytynyt nuori on inhimillinen tragedia. Nuorten jengiytymiseen ja rajat ylittävään järjestäytyneeseen rikollisuuteen on puututtava varhaisessa vaiheessa, jotta ilmiö ei pääse kärjistymään laajaksi turvallisuusongelmaksi Ruotsin kehityksen kaltaisella tavalla.

Oikeusjärjestelmän tulee olla riippumaton, tehokas ja kansalaisten saavutettavissa. Oikeusprosessien keston lyhentäminen ja oikeudenkäyntien kustannusten alentaminen on välttämätöntä oikeusturvan toteutumisen kannalta. Tämä edellyttää myös riittäviä ja ennakoitavia resursseja syyttäjälaitokselle ja tuomioistuinlaitokselle, jotta asiat voidaan käsitellä viivytyksettä.

Digitalisaation kehittämistä on tärkeää jatkaa määrätietoisesti. Oikeusturvan parantamiseksi tarvitaan uusia digitaalisia ratkaisuja, jotka nopeuttavat käsittelyä, helpottavat asiointia ja lisäävät prosessien läpinäkyvyyttä. Digitaalisten palvelujen hyödyntämistä tulee laajentaa siten, että ne tukevat sekä kansalaisten sujuvaa asiointia että viranomaisten tehokasta työskentelyä, kuitenkin tinkimättä oikeusturvasta tai tietosuojasta.

Rikollisuuden vastaiseen toimintaan ja uusintarikollisuutta ehkäisevään vankeinhoitoon on osoitettava riittävät resurssit.

Rikoksen uhrien tukipalveluiden rahoitus tulee turvata ja parantaa edelleen rikoksen uhrien asemaa rikosoikeudellisissa menettelyissä. Henkirikosten uhrien läheisille määrättyjen kärsimyskorvausten maksaminen tulisi siirtää takaisin valtion vastuulle. Nykysääntelyllä uhrin omaiset eivät saa kärsimyskorvauksiaan, koska rikosentekijät ovat useimmiten varattomia ja perintä on tuloksetonta.

Toimenpiteet

- Turvataan poliisin riittävät resurssit, näkyvä läsnäolo ja toimintakyky koko maassa.
- Varmistetaan riittävä, pitkäjänteinen rahoitus kaikille sisäisen turvallisuuden viranomaisille.
- Vahvistetaan oikeudenhoidon resursseja oikeusturvan turvaamiseksi ja oikeusprosessien nopeuttamiseksi.

RAJATURVALLISUUS, KYBERTURVALLISUUS JA HYBRIDIUHAT

Turvallisuustilanne rajoillamme muistuttaa siitä, että meidän on varauduttava välineellistettyyn maahantuloon ja muihin hybridivaikuttamisen muotoihin.

Suomen sisäinen turvallisuus edellyttää toimivaa rajavalvontaa ja kykyä torjua hybridivaikuttamista. Organisoituun maahanmuuttoon, ihmiskauppaan, järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja välineellistettyyn maahantuloon tulee vastata tehokkaasti.

Kansainvälistä rajayhteistyötä on vahvistettava, mutta rajavalvonnan tulee säilyä ensisijaisesti kansallisena tehtävänä. EU:n itäisten rajavaltioiden yhteistyötä on syvennettävä erityisesti hybridiuhkiiin varautumisessa, ja ulkoraja-alueille tulee luoda erillinen kehittämisohjelma. Frontexin tukea on vahvistettava ilman, että jäsenvaltioiden toimivaltaa kavennetaan. Schengenalueen laajentaminen edellyttää sääntöjen täysimääräistä noudattamista ja korkeaa rajaturvallisuuden tasoa. EU:n ulkorajojen on pysyttävä vahvoina, ja tarvittaessa sisärajatarkastukset on voitava ottaa käyttöön turvallisuushkien torjumiseksi.

Droonitapausten myötä uudenlaiset turvallisuusuhat ovat realisoituneet myös Suomessa. Tapaukset ovat olleet yksittäisiä, mutta ne korostavat kykyä tunnistaa ja torjua riskejä sekä viestiä niistä tehokkaasti.

Suomen tulee vahvistaa kyberosaamistaan. Yhteiskunnan elintärkeät toiminnot on suojeltava kyberhyökkäyksiltä ja teknologisilta häiriöiltä. Kriittinen infrastruktuuri, datajärjestelmät ja tietoliikenneverkot on turvattava myös poikkeusoloissa. Suomen tulee vahvistaa kyberosaamistaan.

Turvallisuuden vahvistamisen tulee perustua oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksien kunnioittamiseen. Viranomaisten tiedonsaantioikeuksien on oltava oikeasuhtaisia, tarkkarajaisia ja perustuttava selkeään tarpeeseen. Kansalaisten tietoturva ja yksityisyyden suojasta on huolehdittava myös digitalisoituvassa turvallisuusympäristössä.

Suomen tulee myös huolehtia siitä, ettei kriittinen infrastruktuuri, turvallisuuden kannalta merkittävä teknologia tai strateginen omaisuus päädy Suomen turvallisuutta vaarantaviin käsiin. Kansallisen turvallisuuden kannalta keskeisten kohteiden omistus- ja vaikutusvaltaa on arvioitava pitkäjänteisesti.

Kansainväliset kriisit, pakotteiden kiertäminen ja rikolliset verkostot voivat kohdistua myös toimitusketjuihin, logistiikkaan ja huoltovarmuuden kannalta keskeisiin toimintoihin. Suomen tulee varmistaa, että yhteiskunnan kannalta kriittiset toimitusketjut, logistiikkaverkot ja strategiset varannot kestävät myös useiden

eri sektoreiden yhtäaikaista ja pitkäaikaista häiriötilanteita ja hybridioperaatioita. Erilaisiin ughiin vastaaminen edellyttää viranomaisilta tiivistä yhteistyötä, ajantasaista tilannekuvaa, tehokasta tiedonvaihtoa sekä riittäviä toimivaltuuksia ja resursseja.

Toimenpiteet

- Varmistetaan, että Rajavartiolaitoksella on riittävät valmiudet varautua uusiin ughiin, laajamittainen maahantulo mukaan lukien.
- Saatetaan itärajan esteita valmiiksi osana Suomen rajaturvallisuutta ja hybridivaikuttamisen torjuntaa.
- Kehitetään kansainvälistä yhteistyötä laittoman maahantulon, ihmiskaupan ja välineellistetyn maahanmuuton torjumiseksi.
- Selkeytetään varautumista ja viranomaisten toimivaltuuksia ja yhteistyötä myös pitkäaikaisten ja useiden sektoreiden yhtäaikaisten hybridiuhkien ja kyberhyökkäysten varalta.
- Turvataan kriittisen digitaalisen infrastruktuurin kansallinen hallinta ja viranomaisverkkojen toimintakyky myös poikkeusoloissa.
- Huolehditaan siitä, että turvallisuusviranomaisten toimivaltuudet ovat tehokkaita, oikeasuhtaisia ja oikeusvaltion periaatteiden mukaisia.
- Kehitetään keinoja torjua turvallisuutta vaarantavia yritysostoja ja kiinteistöhankintoja.
- Tiukennetaan kriittiseen infrastruktuuriin liittyvää turvallisuusarviointia.
- Kehitetään viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistyötä hybridiuhkien ja toimitusketjuhäiriöiden torjumiseksi.
- Huolehditaan riittävä energiasaanti poikkeusoloissa.

JÄRJESTÄYTYNYT RIKOLLISUUS JA TERRORISMI

Rikollisuus kansainvälistyy, kovenee ja verkottuu, ja järjestäytyneet ryhmät hyödyntävät yhä enemmän laillisia rakenteita. Teknologia, erityisesti tekoäly, laajentaa rikollisuuden muotoja, mikä vaatii viranomaisilta uutta osaamista ja tiiviimpää yhteistyötä.

Järjestäytyneelle ja kansainvälistyvälle rikollisuudelle ei saa antaa jalansijaa Suomessa. Toimivaltuuksien on oltava ajan tasalla, ja rikoshyödyn tehokas pois ottaminen on varmistettava, sillä rikollisuus ei saa kannattaa.

Harmaa talous, talousrikollisuus ja kansainvälinen veronkierto heikentävät yhteiskunnan turvallisuutta, luottamusta ja julkisen talouden kestävyyttä. Rikollisuus hyödyntää yhä useammin kansainvälisiä rakenteita, teknologiaa ja ammattimaisia avustajia lain kiertämiseksi ja rikoshyödyn

piilottamiseksi. Talousrikollisuuden torjunta edellyttää tehokastaviranomaisyhteistyötä, kansainvälistä tiedonvaihtoa sekä riittäviä keinoja puuttua järjestelmällisiin väärinkäytöksiin.

Viranomaisten yhteistyötä sekä kansainvälistä tiedonvaihtoa on vahvistettava myös muun rikollisuuden, ihmiskaupan, huumausainerikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi. Ääriislamistiseen terrorismiin, väkivaltaiseen radikalisoitumiseen ja jengiytymiseen on puututtava ajoissa.

Toimenpiteet

- Vahvistetaan keinoja ja lisätään resursseja väkivalta-, jengi- ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi.
- Tiivistetään kansainvälistä yhteistyötä terrorismin -, ihmiskaupan - ja huumorikollisuuden torjumiseksi.
- Tehostetaan harmaan talouden, talousrikollisuuden ja kansainvälisen veronkierron torjuntaa lisäämällä viranomaisten keinoja puuttua rikoshyötyyn sekä estämällä ammattimainen rikollisten järjestelyjen suunnittelu.
- Tunnistetaan verkostoituneen ääri-islamismien vaikutus ja uhka eri toimijoiden keskuudessa Suomessa ja puututaan siihen tehokkaasti monin keinoin riittävän varhaisessa vaiheessa. Samalla huomioidaan myös yksittäisten radikalisoituneiden henkilöiden muodostama riski.
- Vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä talousrikollisuuden torjumiseksi EU:n ja OECD:n puitteissa.
- Kehitetään viranomaisten valmiuksia torjua digitaalista talousrikollisuutta, kyberrikollisuutta ja kryptovaluuttoihin liittyvää rikollisuutta.
- Tiivistetään kansainvälistä yhteistyötä terrorismin, ihmiskaupan ja huumausainerikollisuuden torjumiseksi.

HUOLTOVARMUUS JA KRIISIVARAUTUMINEN

Huoltovarmuuteen ja strategiseen omavaraisuuteen energian, ruoan, veden, lannoitteiden ja kriittisten teknologioiden osalta tulee panostaa pitkäjänteisesti.

Kotimainen ruoantuotanto on osa kansallista turvallisuutta. Suomen tulee vahvistaa maatalouden kannattavuutta, turvata sukupolvenvaihdokset ja puolustaa EU:ssa politiikkaa, joka huomioi pohjoiset olosuhteet sekä strategisen omavaraisuuden merkityksen.

Liikenneverkot ovat osa Suomen kokonaisturvallisuutta. Suomen on kyettävä Nato-liittolaistensa kanssa yhteensopivaan, nopeaan ja laajamittaiseen joukkojen ja materiaalin siirtoon niin maalla, merellä kuin ilmassa. Maakuntalentokenttien, satamien, rataverkon ja pääväylien tulee palvella sekä siviili- että puolustustarpeita kaikissa turvallisuustilanteissa.

Pelastustoimi on sisäisen turvallisuuden kivijalka ja toimii monesti ensimmäisenä paikalla onnettomuuksissa, vastaa väestön suojaamisesta ja

kantaa vastuuta myös kriisitilanteissa. Myös sopimuspalokuntien rooli on korvaamaton ja niiden toimintaedellytyksistä on huolehdittava pitkäjänteisesti.

Pelastustoimen on kyettävä ylläpitämään toimintavalmiuttaan koko maassa kaikissa turvallisuustilanteissa. Muuttunut turvallisuusympäristö korostaa pelastustoimen, väestönsuojelun ja hätäkeskusten merkitystä osana Suomen kokonaisturvallisuutta.

Pelastustoimessa ja hätäkeskuksissa kärsitään edelleen henkilöstöpulasta, joka kuormittaa henkilöstöä ja vaikeuttaa palveluiden turvaamista koko maassa.

Pelastusalan henkilöstön saatavuus, osaaminen ja työssä jaksaminen ovat keskeinen osa Suomen turvallisuutta ja kriisinkestävyyttä. Alan veto- ja pitovoimasta on huolehdittava pitkäjänteisesti.

KD pitää toimivaa vaaratiedotusjärjestelmää keskeisenä osana kokonaisturvallisuutta. Viranomaistiedon tulee tavoittaa nopeasti ja yhdenvertaisesti kaikki Suomessa asuvat ihmiset myös poikkeusoloissa.

Kansalaisten varautumisosaamista, paikallista kriisinkestävyyttä ja viranomaisten toimintakykyä tulee vahvistaa.

Suomen turvallisuus ja kriisinkestävyys edellyttävät pitkäjänteisiä investointeja pelastustoimeen, väestönsuojeluun, huoltovarmuuteen ja kriittiseen infrastruktuuriin.

Suomen Nato-jäsenyys ja muuttunut turvallisuusympäristö lisäävät vaatimuksia myös sisäisen turvallisuuden, pelastustoimen ja siviilivalmiuden kehittämiseksi.

Toimenpiteet

- Vahvistetaan huoltovarmuutta ja strategista omavaraisuutta energian, ruoan, veden, lääkkeiden ja lääkinnällisten tarvikkeiden, lannoitteiden ja kriittisten teknologioiden osalta.
- Vähennetään tietojärjestelmien ja datan varastoinnin riippuvuuksia Euroopan ulkopuolisista palveluntarjoajista.
- Turvataan kotimaisen ruoantuotannon toimintaedellytykset osana kansallista turvallisuutta.
- Kehitetään liikenne- ja logistiikkaverkkoja osana Suomen kokonaisturvallisuutta ja sotilaallista liikkuvuutta.
- Turvataan yhteiskunnan toimintakyky kaikissa turvallisuustilanteissa.
- Turvataan pelastustoimen toimintavalmius, palveluiden saavutettavuus ja riittävä rahoitus koko maassa.
- Huolehditaan väestönsuojelun ja hätäkeskusten toimintakyvystä myös poikkeusoloissa.
- Panostetaan pelastusalan koulutukseen, henkilöstön riittävyyteen sekä alan veto- ja pitovoimaan.
- Kehitetään toimiva vaaratiedotusjärjestelmä osana kokonaisturvallisuutta.

- Vahvistetaan kansalaisten kriisivarautumista, osaamista ja kriisinsietokykyä koulutuksella, kotitalouksien turvallisuusohjeilla ja ajantasaisella varautumisviestinnällä
- Kehitetään kokonaisturvallisuuden rakenteita ja toimijoiden välistä koordinaatiota.
- Toteutetaan turvallisuus- ja varautumisinvestointeja pitkäjänteisesti.
- Huolehditaan kriittisen turvallisuusinfrastruktuurin ajanmukaisuudesta ja toimintakyvystä.
- Kehitetään pelastustoimen ja siviilivalmiuden yhteensopivuutta osana Suomen Nato-yhteistyötä.

YHTEISKUNNAN EHEYS JA HENKINEN KRIISINKESTÄVYYS

Turvallisuus ei rakennu vain viranomaisista ja puolustusjärjestelmästä, vaan myös yhteiskunnan eheydestä, luottamuksesta ja vastuunkannosta. Sisäistä turvallisuutta on kehitettävä kokonaisuutena, vahvojen viranomaisten, ajantasaisen lainsäädännön ja riittävien resurssien varassa.

Arjen turvallisuus syntyy siitä, että apu tulee nopeasti ja viranomaiset ovat läsnä. Samalla on tärkeää vahvistaa myös kansalaisten omaa varautumista. Kriisinsietokyky rakentuu siitä, että jokainen pystyy huolehtimaan perustarpeistaan myös häiriötilanteissa.

Yhteiskunnan kriisinkestävyys rakentuu siitä, että ihmiset kokevat kuuluvansa samaan yhteiskuntaan ja olevansa vastuussa toisistaan. Polarisaatio, syrjäytyminen ja luottamuksen heikkeneminen voivat pitkällä aikavälillä heikentää myös turvallisuutta.

Kristillisdemokraatit korostavat perheiden, lähiyhteisöjen, järjestöjen ja seurakuntien merkitystä turvallisen ja välittävän yhteiskunnan rakentajina. Perheet, yhteisöt, järjestöt, seurakunnat ja vapaaehtoistoiminta vahvistavat yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Suomen tulee torjua antisemitismia, kristittyjen ja muiden uskonnollisten ryhmien vainoa, rasismia ja väkivaltaista ääriajattelua.

Toimenpiteet

- Vahvistetaan kansalaisten omaa varautumista ja kriisinsietokyvyn kehittämistä.
- Toimitetaan jokaiseen kotitalouteen konkreettiset ohjeet kotivaran järjestämiseen ja kriisitilanteissa toimimiseen.
- Vahvistetaan kansalaisten tietoisuutta lähimmän väestönsuojan sijainnista ja käytännöistä.
- Huolehditaan siitä, että vaaratiedotejärjestelmä tavoittaa jokaisen kotitalouden.
- Vahvistetaan yritysten kriisivalmiutta ja osaamista vaaratilanteiden varalta.

- Vahvistetaan kylävarajärjestelmää osana harvaan asuttujen alueiden varautumista.
- Torjutaan antisemitismiä sekä kristittyihin ja muihin uskonnollisiin yhteisöihin kohdistuvaa vihamielisyyttä, uhkailua ja väkivaltaa ja huolehditaan uskonnollisten yhteisöjen turvallisuudesta.
- Lisätään viranomaisten ja yhteisöjen välistä yhteistyötä.

Suomen ulkoinen turvallisuus ja kansainvälinen toimintaympäristö

VENÄJÄ JA UKRAINA

Suomen ja Euroopan turvallisuustilannetta leimaa vahvasti Venäjän pitkäkestoinen aggressio. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on vakava rikos kansainvälistä oikeutta ja Ukrainan itsemääräämisoikeutta ja itsenäisyyttä vastaan. Ukraina puolustaa paitsi omaa vapauttaan myös koko Euroopan turvallisuusjärjestystä.

Euroopan vahva ja yhtenäinen tuki Ukrainalle on välttämätöntä. Kestävä ja oikeudenmukainen rauha ei voi perustua siihen, että hyökkääjä hyötyy toiminnastaan, vaan rauhan on nojattava kansainväliseen oikeuteen, vastuuseen ja Ukrainan omaan päätösvaltaan.

Myös Suomen tuen Ukrainalle on jatkuttava vankkumattomana. Ukrainan tukeminen on sekä moraalinen velvollisuus että Suomen ja Euroopan turvallisuusetu. Suomen oma puolustuskyky ei kuitenkaan saa heikentyä Ukrainan tukemisen seurauksena.

Venäjä muodostaa jatkossakin Suomen merkittävimmän turvallisuusuhan. Venäjän turvallisuusuhka ei tule tulevaisuudessa vähenemään. Venäjän toiminta osoittaa piittaamattomuutta kansainvälisestä oikeudesta, alueellisesta koskemattomuudesta ja demokraattisista periaatteista.

Venäjän hybridivaikuttaminen, tiedustelu ja varjolaivastotoiminta edellyttävät Suomelta jatkuvaa valppautta ja vahvaa puolustuskykyä.

Venäjä ei ole osoittanut toimissaan kompromissihalukkuutta, ja vaikka sota päättyisi, Venäjän aiheuttama turvallisuusuhka ei katoa. Euroopan on varauduttava pitkäjänteisesti ja laajalaisesti Venäjän uhkaan, eikä pakotteista tule luopua.

Kansainvälisten pakotteiden kiertäminen heikentää Suomen ja Euroopan turvallisuutta sekä sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä. Venäjän kaltaiset autoritaariset valtiot ja niihin kytkeytyvät toimijat pyrkivät hyödyntämään kansainvälisiä kauppaa-, rahoitus- ja logistiikkaverkostoja pakotteiden kiertämiseksi. Suomen tulee torjua tehokkaasti pakotteiden kiertämistä ja vahvistaa viranomaisten yhteistyötä sekä kansainvälistä tiedonvaihtoa.

Suomen ja Venäjän suhteiden normalisointia ei voida harkita niin kauan kuin Venäjä jatkaa hyökkäyssotaansa Ukrainassa ja toimii maan johtoa myöten Suomen ja Euroopan turvallisuutta uhkaavalla tavalla. Venäjän on palattava noudattamaan kansainvälistä oikeutta, tunnustettava ihmisoikeudet ja järjestettävä vapaat vaalit. Sotarikosvastuuta ei voida eikä saa lakaista sivuun, ja Venäjän on osallistuttava sotarikosten tutkintaan.

Toimenpiteet

- Jatketaan Suomen pitkäjänteistä tukea Ukrainalle puolustuksen, jälleenrakennuksen ja humanitaarisen avun osalta.
- Huolehditaan siitä, että Suomen oma puolustuskyky säilyy vahvana myös Ukrainan tukemisen aikana.
- Painotetaan Ukrainan tukemisessa ja jälleenrakennuksessa suomalaisten yritysten osaamista, tuotteita ja palveluja.
- Jatketaan Venäjän vastaisten pakotteiden tukemista vähintään niin kauan kuin Venäjä jatkaa hyökkäyssotaansa Ukrainassa.
- Tehostetaan pakotteiden kiertämisen valvontaa ja torjuntaa vahvistamalla viranomaisten kykyä tunnistaa kiertämiseen liittyviä vienti- ja välitysjärjestelyjä.
- Varaudutaan pitkäjänteisesti Venäjän aiheuttamaan turvallisuushkaan Suomessa ja Euroopassa.
- Vaikutetaan EU:ssa EU-maiden laajempaan ja tasaisempaan taakanjakoon Ukrainaa tukevien valtioiden kesken.

ITÄMERI JA ARKTINEN ALUE

Itämeri on yksi Suomen turvallisuusympäristön tärkeimmistä alueista. Venäjän hyökkäyssodan myötä Itämeren strateginen merkitys on kasvanut merkittävästi.

Suomen huoltovarmuus, ulkomaankauppa ja saavutettavuus ovat riippuvaisia turvallisista meriyhteyksistä.

Suomen tulee osallistua aktiivisesti Naton merellisiin tehtäviin, vahvistaa rannikopuolustusta sekä suojata kriittistä vedenalaista infrastruktuuria, kuten sähkökaapeleita, tietoliikenneyhteyksiä ja kaasuputkia.

Hybridivaikuttaminen, varjolaivastot, kyberuhat ja infrastruktuuriin kohdistuvat häiriöt edellyttävät jatkuvaa valvontaa ja yhteistyötä Itämeren maiden välillä. Lisäksi on vahvistettava varautumista merionnettomuuksiin, kuten haaksirikkoihin ja öljyvahinkoihin, sekä panostettava niiden tehokkaaseen torjuntaan.

Arktisen alueen merkitys kasvaa uusien merireittien, luonnonvarojen ja geopoliittisen kilpailun vuoksi. Suomen on liittolaistensa kanssa työskenneltävä arktisen alueen vakauden, turvallisuuden

sekä kansainvälisen oikeuden toteutumisen puolesta. Alueeseen liittyvä turvallisuus-, ympäristö- ja talouskysymykset kietoutuvat yhä tiiviimmin toisiinsa, alueen tulevaisuutta määrittäen.

Venäjän pyrkimykset kasvattaa vaikutusvaltaansa Itämerellä ja arktisella alueella korostavat Naton pelotteen ja puolustuksen vahvistamisen merkitystä Pohjois-Euroopassa.

Suurvaltakilpailu ei saa heikentää arktisen alueen vakaata kehitystä eikä pienten alueiden ja kansojen asemaa. Alueellista koskemattomuutta ja valtioiden itsemääräämisoikeutta on kunnioitettava johdonmukaisesti myös liittolaisten välillä.

Suomen tulee vahvistaa yhteistyötä erityisesti Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Islannin kanssa.

Toimenpiteet

- Osallistutaan aktiivisesti Naton merelliseen yhteistyöhön Itämerellä.
- Suojataan kriittistä vedenalaista infrastruktuuria ja meriliikenteen turvallisuutta.
- Vahvistetaan Itämeren alueen turvallisuutta tehostamalla uhkien valvontaa ja maiden välistä yhteistyötä sekä parantamalla varautumista ja torjuntaa merionnettomuuksissa, kuten öljyvahingoissa.
- Kehitetään Suomen asemaa Naton pohjoisen alueen ja arktisen turvallisuuden keskeisenä osaamiskeskittymänä.
- Tiivistetään pohjoismaista yhteistyötä arktisen alueen turvallisuuden vahvistamiseksi.

YHDYSVALLAT, KIINA JA SUURVALTAPOLITIikka

Vaikka transatlanttinen suhde tuntuu olevan murroksessa, Yhdysvallat on Suomelle ja Euroopalle edelleen keskeinen turvallisuuspoliittinen liittolainen. Transatlanttinen yhteistyö, Nato-jäsenyys ja vahvat suhteet demokraattisiin länsimaihin ovat tärkeä osa Suomen turvallisuutta ja Euroopan vakautta.

Suomen tulee olla aktiivinen ja luotettava liittolainen sekä vahvistaa yhteistyötä puolustuksen, huoltovarmuuden, teknologian ja turvallisuuden aloilla. Samalla Suomen on pidettävä huolta omasta puolustuskyvystään, huoltovarmuudestaan ja kansallisesta päätösvallostaan.

Suomen tulee johdonmukaisesti puolustaa kansainvälistä oikeutta, valtioiden alueellista koskemattomuutta ja sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä myös suhteissa liittolaisiin.

Kiinan kasvava taloudellinen ja teknologinen vaikutusvalta muuttaa kansainvälistä toimintaympäristöä. Taloudellista vaikuttamista käytetään yhä enemmän osana suurvaltapolitiikkaa ja hybridioperaatioita. Suomen ja Euroopan on tunnistettava kriittisiin toimitusketjuihin, teknologiaan, dataan ja infrastruktuuriin liittyvät turvallisuus- ja riippuvuusriskit ja toimittava tehokkaasti niiden vähentämiseksi.

Euroopan strategista riippumattomuutta tulee vahvistaa vähentämällä kriittisiä riippuvuuksia autoritaarisista valtioista sekä turvaamalla keskeinen infrastruktuuri eurooppalaisessa omistuksessa.

Suomen tulee puolustaa ihmisoikeuksia, kansainvälistä oikeutta ja sääntöpohjaista kansainvälistä järjestystä myös suhteissaan Kiinaan.

Toimenpiteet

- Vahvistetaan transatlanttista yhteistyötä Suomen turvallisuuden ja Euroopan vakauden turvaamiseksi.
- Vähennetään kriittisiä riippuvuuksia autoritaarisista valtioista teknologian, datan ja infrastruktuurin osalta.
- Turvataan strategisesti tärkeän infrastruktuurin eurooppalainen ja kansallinen hallinta.

LÄHI-ITÄ

Lähi-idän levottomuudet osoittavat, kuinka nopeasti samanaikaiset kriisit voivat sitoa huomiota ja voimavaroja sekä heikentää kansainvälistä vakautta laajemmin.

Esimerkiksi Hormuzinsalmen sulkeminen osoitti konkreettisesti, miten alueellinen kriisi heijastuu globaaleihin energiamarkkinoihin, toimitusketjuihin, hintatasoon ja taloudelliseen vakauteen myös Suomessa. Samalla nämä tapahtumat muistuttavat huoltovarmuuden, energiaomavaraisuuden ja toimitusketjujen toimintavarmuuden keskeisestä merkityksestä.

Tuomitsemme terrorismin kaikissa muodoissaan ja tunnustamme valtioiden oikeuden puolustaa kansalaisiaan kansainvälisen oikeuden puitteissa.

Suomen tulee toimia Lähi-idässä vakauden, rauhan, demokratian ja uskonnonvapauden vahvistamiseksi sekä torjua antisemitismia ja väkivaltaista ääriajattelua.

Humanitaarinen vastuu ja turvallisuus kulkevat käsi kädessä.

Suomi tukee Israelin oikeutta turvallisiin rajoihin ja edellyttää alueen valtioiden tunnustavan Israelin oikeuden olemassaoloon juutalaisena ja demokraattisena valtiona.

Toimenpiteet

- Tuetaan Lähi-idän vakautta, uskonnonvapautta ja terrorismin vastaista yhteistyötä.
- Kestävät ratkaisut Lähi-idän rauhan edistämiseen löytyvät diplomatian, neuvottelujen, osapuolten keskenään sopimien rauhan ehtojen ja laajemman alueellisen vakauden edistämisen kautta.
- Torjutaan kansainvälisessä yhteistyössä antisemitismia, kristittyjen ja muiden uskonnollisten vähemmistöjen vainoa sekä väkivaltaista ääriajattelua.
- Varaudutaan alueen kriisien ja epävakauden jatkumiseen vahvistamalla muun muassa energia- ja lannoiteomavaraisuutta.

DIPLOMATIA JA KANSAINVÄLINEN VAIKUTTAMINEN

Kansainvälisen politiikan kentällä Suomen tulee olla aktiivinen toimija.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vaikuttavuus edellyttää toimivaa edustustoverkostoa, vahvaa diplomatiata sekä kykyä osallistua kansainväliseen kriisinhallintaan ja rauhanvälitykseen.

Suomi osallistuu kansainväliseen kriisinhallintaan painottaen sotilaallisen toiminnan rinnalla siviilikriisinhallintaa, koulutusta ja rauhanvälitystä.

Suomen on jatkossa panostettava entistä enemmän siviilikriisinhallintaan ja kouluttamiseen. Kehitysyhteistyöprojekteja pitää sitoa vahvemmin mukaan niihin kriisinhallintaoperaatioihin joihin Suomi osallistuu. Suomi voi jatkossakin osallistua YK:n ja ETYJ:n valtuuttamiin aseellisiin kriisinhallintaoperaatioihin. Korostamme YK:n roolia kansainvälisessä kriisinhallinnassa ja haluamme edistää sen yhteistyötä muiden kriisinhallintajärjestöjen kanssa, samalla kun Suomen tulee osallistua EU:n kriisinhallintavalmiuksien kehittämiseen omista vahvuuksistaan ja tarpeistaan lähtien.

Toimenpiteet

- Turvataan Suomen kattava ja toimintakykyinen edustustoverkosto.
- Vahvistetaan Suomen valmiuksia kriisinhallintaan, rauhanvälitykseen ja kansainväliseen yhteistyöhön.
- Kehitetään YK:n ja kansainvälisten järjestöjen toimintakykyä sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestyksen vahvistamiseksi.

Euroopan unioni

Toisen maailmansodan jälkeinen Euroopan yhdentyminen rakentui ajatukselle rauhasta, sovinnosta ja kansojen välisestä yhteistyöstä. Kristillisdemokraattisella ajattelulla oli keskeinen rooli tämän Euroopan rakentamisessa. Euroopan yhdentymiskehityksen tuloksena syntyi myös kristillisdemokraattisen arvopohjan varaan rakentunut Euroopan unioni.

Euroopan unionin tulee myös tulevaisuudessa keskittyä tehtäviin, joissa yhteistyö vahvistaa jäsenmaiden turvallisuutta, vakautta, kilpailukykyä ja kriisinkestävyyttä.

Haluamme jatkossakin kehittää Euroopan unionia itsenäisten valtioiden yhteistyöelimenä, joka edistää toimivien sisämarkkinoiden kautta työllisyyttä ja hyvinvointia. EU:n on sitouduttava tiukasti lähipääätösperiaatteeseen. Vastustamme EU:n kehittymistä liittovaltioksi. Unionille saa siirtää toimivaltaa ja se saa käyttää toimivaltaansa ainoastaan, jos sen toiminta tuottaa merkittävää lisäarvoa jäsenmaiden kansalliseen toimintaan. Lisäksi varoja on käytettävä aiempaa tehokkaammin, ja niiden väärinkäyttöihin on puututtava tiukemmin.

Toimenpiteet:

- Torjutaan esitykset EU:n toimivallan laajentamisesta.
- Vaikutetaan siihen, että EU keskittyy turvallisuuden, kilpailukykyyn ja kriisinkestävyyskannalta keskeisiin tehtäviin.
- Vahvistetaan EU-maiden puolustuskykyä, turvallisuusosaamista ja varautumista yhteisillä resursseilla.
- Painotetaan EU:n puolustusbudjetissa Venäjän itärajan maiden puolustuskyvyn vahvistamista. Euroopan puolustus keskittyy ensisijaisesti sen itäiseen reunustaan.
- Kristillisdemokraatit ei hyväksy EU:n yhteisvelkaa, uusia tukipaketteja tai verotusoikeutta. Jäsenvaltioiden on huolehdittava talousvastuistaan ja tehtävä rakenneuudistukset itse.
- Tehostetaan EU:n varojen käyttöä ja puututaan niiden väärinkäyttöihin aiempaa tiukemmin.

TURVALLISUUS, KILPAILUKYKY JA STRATEGINEN RIIPPUMATTOMUUS

Euroopan on vähennettävä strategisia riippuvuuksiaan autoritaarisista valtioista erityisesti energian, teknologian, kriittisten raaka-aineiden, digitaalisen infrastruktuurin ja lääkehuollon osalta.

Kriittinen infrastruktuuri, kuten energiaverkot, satamat ja tietoliikenneyhteydet, on pidettävä eurooppalaisessa omistuksessa.

Euroopan taloudellinen kilpailukyky, teknologinen osaaminen ja energiantuotanto ovat myös turvallisuuspoliittisia kysymyksiä.

Euroopan puolustusteollisuutta, kyberturvallisuutta ja teknologista osaamista tulee vahvistaa.

Digitaalinen turvallisuus ja teknologinen kilpailukyky ovat osa Euroopan turvallisuutta. Euroopan tulee vahvistaa kyberturvallisuutta sekä edistää tekoälyn ja uuden teknologian kehittämistä eettisesti kestäväällä tavalla.

Euroopan omaa puolustuskykyä tulee vahvistaa Natoa täydentävällä tavalla huolehtimalla puolustusmateriaalien tuotannosta, huoltovarmuudesta ja sotilaallisesta liikkuvuudesta.

EU:n itärajan turvallisuus, infrastruktuuri, elinvoima ja kilpailukyky ovat osa koko Euroopan turvallisuutta. Unionin tulee tukea itärajan jäsenmaita rajaturvallisuuden, infrastruktuurin ja sotilaallisen liikkuvuuden vahvistamisessa sekä hybridivaikuttamisen torjunnassa.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan jäsenmaiden välistä yhteistyötä turvallisuus- ja puolustuspolitiikassa.
- Vähennetään kriittisiä riippuvuuksia autoritaarisista valtioista.
- Turvataan kriittisen infrastruktuurin ja teknologian eurooppalainen ja kansallinen hallinta.
- Vahvistetaan eurooppalaista kyberturvallisuusyhteistyötä.

- Edistetään turvallista ja eettisesti kestävää teknologista kehitystä Euroopassa.
- Kehitetään Euroopan puolustusteollisuutta ja huoltovarmuutta Nato-yhteensopivasti.
- Parannetaan sotilaallista liikkuvuutta Euroopassa.
- Edistetään EU:n tukea itärajan turvallisuudelle ja rajaturvallisuusinfrastruktuurille sekä elinvoimalle ja kilpailukyvyille.
- Vahvistetaan Frontex-yhteistyötä jäsenmaiden oman rajavalvonnan tukena.

OIKEUSVALTIO JA IHMISOIKEUDET

EU:n tulee puolustaa oikeusvaltioperiaatetta, demokratiaa sekä ihmis- ja perusoikeuksia johdonmukaisesti kaikissa jäsenmaissa.

Eurooppalaisen demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien taustalla vaikuttaa juutalauskristillinen ihmiskäsitys ja arvoperintö. Suomen ja Euroopan tulee puolustaa sananvapautta, uskonnonvapautta, ihmisarvoa ja perusoikeuksia sekä torjua uskonnollista vainoa ja antisemitismia.

Torjumme antisemitismia, uskonnollisen vainon, rasismia ja väkivaltaisen ääriajattelun kaikissa muodoissaan. Kristillisdemokraatit on sitoutunut EU:n rasismia ja muukalaisvihaa käsittelevän komitean laatimaan rasismia vastaiseen peruskirjaan.

Toimenpiteet

- Puolustetaan sananvapautta, uskonnonvapautta ja ihmisoikeuksia osana Suomen ja EU:n ulkopoliittikkaa.
- Torjutaan antisemitismia, uskonnollista vainoa ja väkivaltaista ääriajattelua.

EU:N LAAJENTUMINEN

EU-jäsenyyteen valmistautuvat tällä hetkellä Länsi-Balkanin maat Albania, Bosnia-Hertsegovina, Montenegro, Pohjois-Makedonia ja Serbia sekä Kosovo, jonka itsenäisyyttä kaikki EU-jäsenmaat eivät ole tunnustaneet. EU:n ehdokasmaita ovat lisäksi Moldova, Ukraina, Georgia ja Turkki, vaikka maiden jäsenyyksprosessit etenevät eri tahdissa.

Erityisesti Ukrainan mahdollinen EU-jäsenyys tulee olemaan yksi Euroopan unionin merkittävimmistä strategisista kysymyksistä tulevina vuosina. Laajentumisella olisi huomattavia vaikutuksia EU:n päätöksentekoon, rahoitukseen, koheesiopoliittikkaan, elintarvikemarkkinointiin ja maatalouspolitiikkaan.

Uusien jäsenmaiden hyväksyminen unioniin edellyttää vanhojen jäsenmaiden yksimielisyyttä. Uusien jäsenmaiden kohdalla EU:n jäsenyykskriteereistä ja -periaatteista ei saa tinkiä, eikä jäsenyyksprosesseja pidä kiirehtiä esimerkiksi poliittisen kunnianhimon vuoksi. Laajentumisen vaikutukset turvallisuuteen, talouteen ja unionin toimintakykyyn on arvioitava huolellisesti.

Toimenpiteet

- Pidetään kiinni EU:n jäsenyysskriteereistä, oikeusvaltioperiaatteesta ja jäsenmaiden yksimielisestä hyväksynnästä unionin laajentumisessa.

Kehitysyhteistyö ja ihmisoikeudet

KEHITYSYHTEISTYÖ

Kristillisdemokraattien ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu ihmisarvon loukkaamattomuuteen ja ihmisoikeuksien universaaliin luonteeseen. Taloudelliset tai geopoliittiset intressit eivät saa johtaa vaikenemiseen ihmisoikeusrikkomuksista.

Kehitysyhteistyön tavoitteena tulee olla ihmisarvoisen elämän, koulutuksen, vakauden, uskonnonvapauden ja kestävän taloudellisen kehityksen vahvistaminen. Kehitysyhteistyömäärärahojen kohdentamisen tulee perustua kestävään ja läpinäkyvään kokonaisuuteen.

Kehitysyhteistyön vaikuttavuuden kannalta avainasemassa ovat kansalais- ja lähetystyöjärjestöt, joiden toiminta ulottuu kumppanuusmaissa paikallisen väestön elämänpiiriin asti.

Uskonnonvapaus on yksi keskeisimmistä ihmisoikeuksista. Kristityt ovat maailman vainoituin uskonnollinen ihmisryhmä. Suomen ja Euroopan tulee tunnistaa kristittyihin kohdistuvan vainon laajuus ja puuttua asiaan tehokkaasti vainojen vähentämiseksi sekä puolustaa johdonmukaisesti kaikkien uskonnollisten vähemmistöjen oikeuksia. Suomen ei tule kehitysyhteistyössä tukea toimijoita, jotka toteuttavat uskonnollisia tai poliittisia vainoja tai tukevat aseellista voimankäyttöä. Kehitysyhteistyön on oltava korruptoimatonta.

Vammaiset henkilöt kuuluvat maailman köyhimpiin ja syrjityimpiin väestöryhmiin, mutta heidän tarpeensa jäävät usein kehitysyhteistyössä riittämättömästi huomioiduiksi. Kehitysyhteistyön tulee edistää vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja mahdollisuuksia ihmisarvoiseen elämään.

Tyttöjen kouluttaminen ammattiin saakka tulee olla kehitysyhteistyömme keskeisiä arvoja ja tuloksellisuuden mittareita. Maamme pitkää kokemusta ja vankkaa osaamista äitiyshuollossa, neuvolatoiminnassa ja kouluterveydenhuollossa tulee viedä kehitysyhteistyön muotoina eteenpäin. Ne tuottavat pitkän aikavälin hyvinvointia koko perheelle.

Kehitysyhteistyön onnistumista tulee arvioida ensisijaisesti sen vaikuttavuuden, ei pelkästään käytettyjen eurojen perusteella. Valtiontaloudellinen tilanne heijastuu myös kehitysyhteistyömenojen tarkasteluun. Rahoitusta on kohdennettava toimiin, jotka vähentävät köyhyyttä, vahvistavat omavaraisuutta ja tukevat vakaiden yhteiskuntien rakentumista. KD kannattaa vastuullista kehitysyhteistyötä, joka tukee myös yrittäjyyttä, omavaraisuutta ja kestävää talouskasvua.

Kehitysyhteistyön vaikuttavuus, läpinäkyvyys ja kansainvälinen vertailtavuus edellyttävät selkeitä ja johdonmukaisia sääntöjä sille, mitä menoja voidaan lukea viralliseksi kehitysavuksi (ODA). ODA-tilastointiin sisällytetään nykyään yhä moninaisempia menoluokkia, mikä on lisännyt tulkinnanvaraisuutta ja vaikeuttanut kehitysyhteistyöhön kohdistuvien resurssien sekä tulosten arviointia. Kehitysavun uskottavuuden kannalta on tärkeää, että ODA-määritelmä säilyy selkeänä ja että raportointikäytännöt ovat mahdollisimman yhdenmukaisia eri maiden välillä.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan vammaisnäkökulman huomioimista kehitysyhteistyön suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- Vahvistetaan kehitysyhteistyön tuloksellisuuden arviointia ja riippumatonta vaikuttavuusseuranta. Suomen tekemän kehitysyhteistyön on oltava vaikuttavaa ja kustannustehokasta.
- Suojataan kotimaisia kehitysyhteistyötä ja lähetystyötä tekeviä järjestöjä leikkauksilta ja kasvatetaan edelleen niiden osuutta kehitysyhteistyövaroista.
- Laajennetaan lahjoitusten verovähennysoikeutta koskemaan myös kehitysyhteistyötä tekeviin vakiintuneisiin järjestöihin.
- Edistetään yhdessä EU:n kanssa ODA-kriteerien (julkisen kehitysavun kriteerien) yhdenmukaistamista OECD:ssa.

Hyväksytty puoluehallituksen kokouksessa 15.8.2026.